

УДК 94(477)“1914/1918”-311.6

DOI <https://doi.org/10.32782/2307-7778/2026.1.10>**Петро КОСТЮЧОК***кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри етнології і археології факультету історії, політології і міжнародних відносин**Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Україна, 76018 (petro.kostyuchok@cnu.edu.ua)***Petro KOSTYUCHOK***Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Ethnology and Archaeology, Faculty of History, Political Science and International Relation**Vasyl Stefanyk Carpathian National University, 57 Shevchenko Street, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76018 (petro.kostyuchok@cnu.edu.ua)***ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-8719-8723>**Ірина СОЛОНЕЦЬ***кандидат історичних наук, доцент кафедри етнології і археології факультету історії, політології і міжнародних відносин**Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Україна, 76018 (iryna.solonets@cnu.edu.ua)***Iryna SOLONETS***PhD in History and Ethnology, Associate Professor at the Department of Ethnology and Archeology, Faculty of History, Politology and International Relations**Vasyl Stefanyk Carpathian National University, 57 Shevchenko Street, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76018 (iryna.solonets@cnu.edu.ua)***ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-1853-4652>**Лілія ЩЕРБІН***кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії факультету історії, політології і міжнародних відносин**Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Україна, 76018 (liliia.shcherbin@cnu.edu.ua)***Liliia SHCHERBIN***Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of World History, Faculty of History, Political Science and International Relations**Vasyl Stefanyk Carpathian National University, 57 Shevchenko Street, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76018 (liliia.shcherbin@cnu.edu.ua)***ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-4456-6597>**КАРПАТСЬКИЙ РЕГІОН ПЕРІОДУ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ В ІСТОРИЧНІЙ БЕЛЕТРИСТИЦІ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ Д. МЕЙСОНА “ЗИМОВИЙ СОЛДАТ”)**

***Анотація.** Метою статті є проаналізувати висвітлення Карпатського регіону під час Першої світової війни в історичному романі американського письменника Деніела Мейсона “Зимовий солдат”. **Методологія дослідження** ґрунтується на принципах об’єктивності, історизму та міждисциплінарного підходу, у роботі застосовано історико-генетичний, історико-типологічний та історико-системний методи. **Наукова новизна дослідження** полягає в тому, що проаналізовано історичний роман Д. Мейсона “Зимовий солдат”, головний герой якого студент-медик з Відня Луціуш Кшелевські, служить під час Великої війни на Східному фронті у Карпатах. Охарактеризовано відображення ландшафтної специфіки та поліфонії Карпатського регіону в умовах Першої світової війни.*

У результаті проведеного дослідження зроблено **висновки**. Важливою змістовою лінією головного героя є його рефлексії подорожі до місця призначення на Східному фронті (вигаданого села Лемновичі) та інтерпретація вражень про Карпатський регіон, рельєф, кліматичні умови, традиції, звичаї, культуру, побут, національну ідентичність, повсякденне життя цивільного населення. Сюжет роману висвітлює перебіг бойових подій на Східному фронті, питання забезпечення, логістики, комплектування австро-угорської армії, умови та особливості роботи медичної служби, польових шпиталів, відображає різноманітні людські емоції, переживання, емпатію, страждання, досвід під час війни. Деніел Мейсон розглядає Карпати як географічну локацію, плацдарм, екзистенційне пограниччя, фронт-тир. Роман “Зимовий солдат” Д. Мейсона є важливим для розуміння того як події Першої світової війни на території України у Карпатському регіоні сприймаються та інтерпретуються в сучасній західній літературі.

Ключові слова: Деніел Мейсон, “Зимовий солдат”, Перша світова війна, Карпатський регіон, Східний фронт, русини.

THE CARPATHIAN REGION OF THE FIRST WORLD WAR PERIOD IN HISTORICAL FICTION (ON THE EXAMPLE OF D. MASON’S NOVEL “THE WINTER SOLDIER”)

Abstract. *The aim* of the article is to analyze the coverage of the Carpathian region during the First World War in the historical novel by the American writer Daniel Mason “The Winter Soldier”. **The research methodology** is based on the principles of objectivity, historicism and interdisciplinary approach, the work uses historical-genetic, historical-typological and historical-systemic methods. The scientific novelty of the study lies in the fact that the historical novel by D. Mason “The Winter Soldier”, whose main character is a medical student from Vienna, Luciusz Kszelewski, serves during the Great War on the Eastern Front in the Carpathians, is analyzed. The reflection of the landscape specificity and polyphony of the Carpathian region in the conditions of the First World War is characterized. As a result of the conducted research, conclusions are drawn. An important content line of the main character is his reflections on the journey to the destination on the Eastern Front (the fictional village of Lemnovichi) and the interpretation of impressions about the Carpathian region, relief, climatic conditions, traditions, customs, culture, everyday life, national identity, everyday life of the civilian population. The plot of the novel highlights the course of combat events on the Eastern Front, issues of supply, logistics, manning of the Austro-Hungarian army, the conditions and peculiarities of the work of the medical service, field hospitals, reflects various human emotions, experiences, empathy, suffering, experience during the war. Daniel Mason considers the Carpathians as a geographical location, a bridgehead, an existential borderland, a frontier. D. Mason’s novel “The Winter Soldier” is important for understanding how the events of the First World War on the territory of Ukraine in the Carpathian region are perceived and interpreted in modern Western literature.

Key words: Daniel Mason, “The Winter Soldier”, World War I, Carpathian region, Eastern Front, Ruthenians.

Постановка проблеми. Перша світова війна займає особливе місце у світовій культурі. Чимало художніх та мистецьких творів присвячено подіям Великої війни. Сучасні автори надалі обирають тему Першої світової війни, зображуючи різні аспекти: від кривавих битв до переживання особистих втрат, виходу з війни. Відроджений інтерес до періоду 1914–1918 рр. продемонстрували “недавнє сторіччя та постійний успіх Першої світової війни як у художній літературі (“Зимовий солдат” Деніела Мейсона, “Нічийна земля” Саймона Толкіна), так і в кіно (“1917”, “Вони не постаріють”))” [7].

Художні твори стають джерелами до соціокультурної мапи війни. У цьому контексті поділяємо думку дослідниці М. Байдак, що “орієнтація історичних досліджень на життя “малої” людини (яка творила художні тексти, а одночасно зображувалась у них) спонукає до розширення сфери використання художніх текстів” [2, с. 166], також сприяє цьому міждисциплінарний підхід у вивченні історії [2, с. 166].

Мета статті – проаналізувати висвітлення Карпатського регіону під час Першої світової війни у романі Деніела Мейсона “Зимовий солдат”.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. “Зимовий солдат” – це історичний роман американського письменника та психіатра Деніела Мейсона, опублікований у 2018 р. Автор писав роман чотирнадцять років.

Автор твору скептично ставиться до свого доробку. Д. Мейсон переконує, “якщо ви хочете дізнатися про Першу світову війну, я думаю, що є багато кращих речей для читання, ніж моя книга” [8]. Проте, на нашу думку, його роман “Зимовий солдат” є скрупульозною працею з динамічно вибудованою атмосферою, територіальними просторами та подіями тотальної війни 1914–1918 рр., які кардинально трансформують людей, суспільства, держави, місцевість. Водночас письменник, зважаючи на свою психіатричну практику зізнається: «Я не міг чесно писати про психіатрію, бо ризикував би видати таємниці. Що цікаво для роману, так це всі складні почуття, які відчуває лікар. Помилки, які він робить. Погана медицина, яку він практикує. Почуття провини, яке він відчуває» [8]. Тому автор у “Зимовому солдаті” глибоко і фахово описав витоки та лікування «нової хвороби, народженою війною», воєнних неврозів, посттравматичного стресового розладу [8].

Головний герой твору 22-річний студент-медик із заможної польської родини у Відні Луціуш Кшелевскі, який вирішив мобілізуватися у 1914 р. до армії. Одиссея Луціуша до місця призначення відтворює специфіку Австро-Угорської монархії, особливості воєнного часу в умовах активних бойових дій на Східному фронті. Під час Великої війни Карпатський регіон став однією з арен жорсткого військового протистояння [3, с. 151]. Поліфонія та різноманітність, територіальна специфіка та розміри імперії Габсбургів відображені у багатьох сюжетах роману “Зимовий солдат”. Імперський “Основний закон 1867 р. визнавав рівність усіх підвладних національностей та мов у Цислейтанії” [4, с. 92]. Саме тому мова для героїв роману – маркер ідентичності, пошуку “своїх” та “чужих”, розуміння іншості. Відома польська науковиця М. Складовська-Кюрі під час зустрічі з Луціушем переходить на польську мову, дізнавшись про його польське походження [5, с. 30].

Поліетнічний склад імперії яскраво проявляється в комунікації солдатів різного етнічного походження. Так, після мобілізації у званні медичного лейтенанта Луціуш з другом в одній з винарень в Хітцінгу святкують разом з угорськими рекрутами. Вони були грубуватими хлопцями з села, які майже не знали німецької мови: “Вони наче не чули чуток, що то австрійська війна, що так звані територіальці, тобто поляки, чехи, румуни та інші, з чого складалася решта Імперії, змушені жертвувати собою в ім’я Австрії” [5, с. 38].

Важливою змістовою лінією головного героя є його рефлексії подорожі до місця призначення на фронті. З Відня Луціуш вирушає поїздом до Граца, де рекрутер розпитував про рівень володіння польською мовою: “Махнувши рукою на північ він сказав: “Там ніхто нікого не розуміє. Нашим офіцерам дають у командування територіальців, а народ ні слова не розуміє. Як так можна воювати?” [5, с. 43]. Галичина, на яку просунулася російська армія під час Галицької битви, означена як “вузька ділянка польськомовної австрійської території, яка розкинулася на північних схилах Карпат” [5, с. 42].

Наприкінці жовтня 1914 р. Луціуша Кшелевскі призначили в Третю армію Бороєвича [5, с. 44]. На фронт він потрапив через півроку. Його призначення не встигали за просуванням фронту. Захоплення росіянами Рави-Руської, Станіслава, Лемберга, Турки, Тарнува переміщують лінію оборони до передгір’я [5, с. 43]. У січні Кшелевскі отримав новини про своє п’яте призначення у маленьке село у Карпатах, на Галичині, з назвою Лемновичі. Лемновичі – це вигадане село, якого не існує. Попри чисельні реальні топоніми (Коломия, Надвірна, Самбір, Львів, Бистриця тощо) це село Карпатського регіону уявний населений пункт. У романі

“Зимовий солдат” зображено специфіку місцевості Карпатського регіону. “По карті воно лежало у вузькій долині на північному схилі на палець від Ужоцького перевалу на угорському кордоні” [5, с. 47]. Карпатський регіон “був тереном обопільного проживання етнічних спільнот (українців, поляків, словаків, румунів, угорців, німців, євреїв)” [3, с. 150]. Шлях медика до цього населеного пункту пролягав з Кракова через Відень, Будапешт, Дебрецен, Нодьбачко (Великий Бичків – *П. К., І. С., Л. Щ.*), Мармарош-Сигіт [5, с. 47–48]. У лютому 1915 р. на півночі Угорщини через п’ять годин від Дебрецена після зупинки потягу з гусаром на конях вони йдуть на північ: “Здалеку виднілися гори, вершинами гублячись у хмарах завірюхи” [5, с. 10].

Автор описав пейзажі, ландшафт Карпатського регіону: долину зарослу смереками, перевал, зарослий лісами [5, с. 51, 52]. Природа “Зимового солдата” базується на горах і лісах Каліфорнії, на яких виріс письменник, з “адаптацією флори та фауни за польськими ботанічними й зоологічними текстами” [1]. Медик бачить по дорозі попереджувальні написи про небезпеку тифу німецькою, польською, наче румунською, русинською та угорською [5, с. 52]. Окрім незнайомого краєвиду його вражають руйнування, спричинені війною: “Вони минали порожні, пошрамовані війною поля. Воронки від бомб, покинуті укріплення, окопи” [5, с. 52].

Лемновичі розташовувались у пологій долині: “дві вулиці хат від єдиної дерев’яної церкви з грубих колод. Внизу долина ставала ширша й переходила в засніжені поля, оточені замерзлою рікою” [5, с. 58]. Пізнання матеріальної культури відображено описами хат без димарів, предметів побуту, церкви, де розміщувався шпиталь: “Церква, де містився польовий шпиталь, була така сама, як і десятки інших дерев’яних церков, які він бачив у Татрах, трохи західніше. Але своїм масивним куполом і маленькими віконечками ця більше нагадувала східний обряд. Шість дерев’яних колон у ряд підтримували стелю” [5, с. 60]. Згодом навесні у травні світ Лемновичів оприявнився для лікаря новими вимірами матеріальної культури: “цвинтар, живопліт, відламане колесо від підводи. Завалені паркани навколо сільських хат. Запрілі копиці сіна. Корита для свиней. Стежка з камінчиків через подвір’я. Пара дерев’яних статуй Христа та Діви Марії. Купа дров” [5, с. 111]. У творі деталізовано оселі та господарство лемновичан: “Хати темні, низькі, у хатах неотесані столи, порожні загорожі для кролів і курей. Над ліжками висіли дерев’яні люльки, а світло давали лише блюдця зі смальцем, де горів скручений з ганчір’я гніт. На стінах висіли вовняні святочні стрічки і вінки з дзвіночків” [5, с. 109].

У польовому госпіталі Луціуша зустріли медсестра Маргарета (черниця з гвинтівкою Манліхера) та санітари. Їхнє національне походження втілює модель Габсбургської монархії. Маргарета “говорила старопольською, впереміш зі словацькою, угорською, сільською русинською, на австро-польський манір вимовляла назви населених пунктів – усе вказувало на те, що її рідний край у горах, десть на заході” [5, с. 94]. Серед санітарів були поляки Жмудовські – з ферми з-під Кракова, листоноша, Редзян родом з Дрогобича, за якихось двісті кілометрів на північ, де до війни працював на нафтових промислах носієм, Новак, який до війни працював на родинній псарні у Кракові [5, с. 95–98], русин Крайняк. Крайняк був родом із сусіднього села й один з небагатьох, хто розмовляв мовою жінок з Лемновичів. Лояльність кухаря-русина до монархії підтверджена тим, що він “з любові до імперії пішов добровольцем на фронт” [5, с. 97]. Маргарета, молода черниця, самотійно лікувала десятки тяжко поранених, проводила ампутації, сортування та паліативну допомогу [8]. У церкві у госпіталі Луціуш з Маргаретою і санітарами надають допомогу пораненим військовим, долають такі виклики як воші, щурі, холод, голод. Бойові дії означено звуками канонад та зростанням кількості поранених у церкві. Інтенсивність битв зумовлювала збільшення військових, які лікувались у шпиталі.

Військова служба на периферії матеріалізувала, унаочнила для віденського лікаря географію імперії: “Росіяни знову завоювали Бессарабію і Буковину, місця, які колись були лише таємничими назвами на краю карти, а тепер лежали всього через гору на сході” [5, с. 121].

Перебіг Карпатської битви маркований слідами руйнувань та просуванням армій: “Протягом зими бої тривали в Галичині й Буковині, але це вже були менші сутички, постійне перетягування каната за засніжений край, знесені мости й численні вирви, за пасовища” [5, с. 145].

Природні умови Лемновичів посилюють випробування, які проживають головні герої в умовах Першої світової війни: “З маленької станції вони поїхали через засніжені поля дорогою аж доки вона не звернула в долину, густо зарослу смереками” [5, с. 51]. Мальовничі гірські краєвиди під час артилерійських обстрілів посилювали загрози і ризики для військових. Як твердить дослідник І. Стичинський “в Карпатах певним союзником Австро-Угорщини стала природа” [6, с. 51], “надзусилля військовослужбовців цісаря та короля, важкі природні та кліматичні умови не дозволили війську Романових просунутись за Карпати” [6, с. 51]. Мороз та холод у горах збільшували смертність, травмованість військових. Непрохідність болота на полонинах ускладнювала логістику армії. Ліс допомагав Луціушу та військовим рятуватись від голоду під час голодної пори. Маргарета навчила їх збирати рослини, гриби, кору з дерев для приготування їжі.

Регіональна дихотомія втілюється у полонинах і долинах, горах і рівнинах, центрі та периферії, Відні та Карпатському регіоні, образах містян та селян, військових та цивільних. Протистояння, стирання, змішування різних світів, традиційності та модерну спостерігаємо у комунікації Луціуша та Маргарети: “Може, у Відні так заведено, але тут, на Галичині” [5, с. 89], “але у нас на Галичині це робиться отак” [5, с. 89]. Для українського населення Карпат під час Великої війни Д. Мейсон використовує термін “русини”, після завершення війни – “українці”.

Деталістика Д. Мейсона щодо подій Першої світової війни у локальному вимірі окреслена багатьма фактами. Зокрема, шпигуноманія (“І документи тримайте завжди при собі – австрійці взялися думати, що якщо в тебе нема їхніх документів, то ти шпигун” [5, с. 80]), москвофільство (“У містечку залишилося ще трохи людей – лише жінки, русинки, які колись явно були на боці Росії, доки росіяни не забрали всіх чоловіків під час відступу” [5, с. 69]), біженство, різдвяне перемир’я, військові поховання (санітара Редзяна поховали під грушами га цвинтарі за церквою [5, с. 119]). Жіночі образи у Д. Мейсона втілені у Маргареті, сестрах-доглядальницях, черницях, селянках, повіях, емансипованих містянках.

Особливе місце у романі “Зимовий солдат” має карта, яку розглядав батько Луціуша. На мапі майор ностальгійно маркував місця своєї участі у битві при Кустовіці 1866 р., відстежував події Великої війни. Луціуш “від батьків, зважаючи на налагоджену роботу поштової служби, отримав блакитну картонну коробку польських ірисок, а від батька – карту, де були позначені битви між польсько-литовським князівством і навалами козаків та татарською ордою [5, с. 93]. Цей родинний раритет мав двісті п’ятдесят років.

Маючи намір повернутися до Лемновичів після Комп’єнського перемир’я, Луціуш не зводить очей на карті з однієї точки зліва від літери “Т” у слові “КАРПАТИ”, і трохи нижче під літерою “в” у слові “Надвірна” [5, с. 255].

Після перемир’я 1918 р., кінця імперії “старий майор у відставці шаблею, яку мав під час битви при Кустовіці, та з розмахом змів усі армії на підлогу з карти” [5, с. 285]. Згодом Луціуш вважатиме цей жест більше театральним. Доречніше, на йому думку, в реальності, у якій з’явилися кордони всередині імперії, “сісти за стіл з маленькими пензликами й перемалювати австро-угорські війська на вісім різних кольорів і порозвертати їх воювати одне проти одного» [5, с. 287]. Найбільш неспокійною з-усіх конфліктів на теренах колишньої Австро-Угорської монархії була ситуація в Галичині, бо сутички точилися тепер між Польщею та Україною [5, с. 287]. Батько Луціуша визначив нову ситуацію, як “наче хтось потоптався по вогнищу й порозкидав повсюди гарячі жаринки, які не встигли погаснути” [5, с. 287].

Подорож Луціуша до Лемновичів з метою знайти Маргарету стала поверненням до місцевостей, які вже стали територіями нових держав, мали інші назви. Попри ці метаморфози

для Кшелевські були територією його досвіду війни, кохання, емпатії, провини, болю, медичної практики.

Висновки й перспективи подальших розробок у цьому напрямку. Таким чином, історичний роман американського письменника Д. Мейсона “Зимовий солдат” про студента-медика Луціуша Кшелевські під час Першої світової війни відображає Карпатський регіон як арену битв та випробувань. Перипетії Великої війни у Карпатах висвітлені через опис бойових дій, просування фронту, повсякдення, дозвілля військових та цивільного населення. Роман висвітлює події на Східному фронті, питання забезпечення, логістики, комплектування австро-угорської армії, умови роботи польових шпиталів, людської стійкості, адаптивності. Карпатський регіон у романі “Зимовий солдат” розглядаємо як пограниччя. “Зимовий солдат” Д. Мейсона – це приклад західного бачення Карпатського регіону під час Великої війни.

Перспективними темами для подальшого вивчення історичного роману Д. Мейсона “Зимовий солдат” вважаємо аналіз медичних практик, історії медицини під час Великої війни, висвітлення битв Великої війни у Карпатському регіоні.

Література

1. Автор книжки «Зимовий солдат» про перетин медичної практики та письменства. URL: <https://laboratory.ua/blog/material-pro-deniela-mejsona-zymovyyj-soldat>
2. Байдак М. С. Жіночі образи з часу великої війни у висвітленні та інтерпретації галицьких письменників. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2016. Вип. 45, Том 1 С. 166–172.
3. Борчук С., Костючок П. Каталізатори національної ідентичності українців Карпатського регіону під час Першої світової війни. *Eminak*. 2024. № 3. С. 147–165. DOI: [https://doi.org/10.33782/eminak2024.3\(47\).733](https://doi.org/10.33782/eminak2024.3(47).733)
4. Кларк К. Сновиди. Як Європа ввійшла у війну 1914 року. Львів, 2025. 664 с.
5. Мейсон Д. Зимовий солдат. Київ, 2025. 352 с.
6. Сичинський І. Повсякденне життя вояків австро-угорської та російської армій на українських теренах в роки Першої світової війни. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.05. Етнологія. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2020. 258 с.
7. Granoff S. And Now We Lie: Lessons Learned from Revising Historical Fiction. *Revue d'histoire culturelle*, 10 | 2025, mis en ligne le 15 septembre 2025, URL: <http://journals.openedition.org/rhc/14901> ;<https://doi.org/10.4000/14z4l>
8. Mason W. “If This Book Is Not Expressing Everything, What Am I Doing With My Life?” URL: <https://www.nytimes.com/2018/09/12/magazine/if-this-book-is-not-expressing-everything-what-am-i-doing-with-my-life.html>

References

1. Baidak, M. (2016). Zhinochi obrazy z chasu velykoi viiny u vysvitlenni ta interpretatsii halytskykh pysmennykiv [Female images from the time of the Great War in the coverage and interpretation of Galician writers]. *Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, 45(1), 166–172. [in Ukrainian].
2. Borchuk, S., & Kostyuchok, P. (2024). Katalizatory natsionalnoi identychnosti ukrainsiv Karpatskoho rehionu pid chas Pershoi svitovoi viiny [Catalysts for the national identity of Ukrainians in the Carpathian region during the First World War]. *Eminak*, (3), 147–165. [https://doi.org/10.33782/eminak2024.3\(47\).733](https://doi.org/10.33782/eminak2024.3(47).733) [in Ukrainian].
3. Clark, C. (2025). *Snovydy. Yak Yevropa vviishla u viinu 1914 roku* [The sleepwalkers: How Europe went to war in 1914]. Laboratory. [in Ukrainian]
4. Granoff, S. (2025, September 15). And now we lie: Lessons learned from revising historical fiction. *Revue d'histoire culturelle*, 10. <http://journals.openedition.org/rhc/14901>

5. Laboratory. (n.d.). *Автор книжки "Зимовий солдат" про перетин медичної практики та письменства* [The author of the book «The Winter Soldier» on the intersection of medical practice and writing]. <https://laboratory.ua/blog/material-pro-deniela-mejsona-zymovyj-soldat> [in Ukrainian].
6. Mason, D. (2025). *Зимовий солдат* [The winter soldier]. Laboratory. [in Ukrainian].
7. Mason, W. (2018, September 12). "If this book is not expressing everything, what am I doing with my life?" The New York Times Magazine. <https://www.nytimes.com/2018/09/12/magazine/if-this-book-is-not-expressing-everything-what-am-i-doing-with-my-life.html>
8. Stychynskyi, I. (2020). *Povsiakdenne zhyttia voiakiv avstro-uhorskoj ta rosijskoj armii na ukraïnskykh terenakh v roky Pershoj svitovoi viiny* [Daily life of soldiers of the Austro-Hungarian and Russian armies on Ukrainian lands during the First World War] (Unpublished doctoral dissertation). Taras Shevchenko National University of Kyiv. [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 03.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 29.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)